

Krant

Driemaandelijks tijdschrift voor natuur- en milieueducatie in Vlaanderen

39ste jaargang nr. 3 juli – augustus – september 2009

Uitgegeven door het Centrum Voor Natuur- en milieueducatie vzw • ISSN 0771-291X • V.U.: P. Stryckers, Appelmansstraat 12 bus 6, 2018 Antwerpen • Kantoor van afgifte: Antwerpen X •

De CVN-Krant verschijnt in: maart - juni - september - december • Abonnementen en redactie: Appelmansstraat 12 bus 6, 2018 Antwerpen, tel.: 03-226 02 91, fax: 03-233 59 97, e-mail: info@c-v-n.be • url: www.c-v-n.be

INHOUD

CURSUSSEN NATUUR-
IN-ZICHT GEEVALUEERD

BOEKBESPREKINGEN

NIEUWS UIT DE
PROVINCIES

VAN HET SECRETARIAAT

KORT GENOTEERD

CURSUSSEN NATUUR-IN-ZICHT GEËVALUEERD

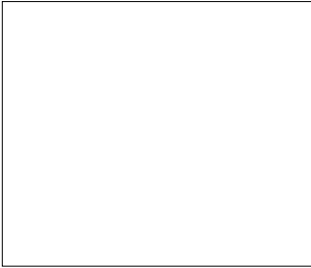
De cursus Natuur-In-Zicht

Kwaliteitszorg is voor het CVN erg belangrijk. Daarom vragen we de cursisten op het einde van een cursus een evaluatieformulier in te vullen. De verwerking van deze formulieren vraagt heel wat tijd, maar ze geeft zinvolle informatie over de kwaliteit van onze cursussen, over de sterke kanten en over de verbeterpunten. In dit artikel gaan we in op de evaluaties van de cursus Natuur-In-Zicht in de periode 2007-2008. Er werden in totaal 262 formulieren uit 23 verschillende cursussen verwerkt.

De cursus Natuur-In-Zicht is de basiscursus van het CVN. Hij bestaat uit 10 activiteiten waarvan 5 binnenlessen en 5 excursies over de thema's planten, dieren, landschappen, ecologie en biodiversiteit. De cursus wordt georganiseerd in heel Vlaanderen, als samenwerking tussen het CVN en een plaatselijke natuurwerkgroep.

Algemene beoordeling

Algemeen blijkt de tevredenheid over de cursus zeer goed. 95% van de deelnemers beoordeelt de cursus als zeer goed tot goed, 5% vindt hem voldoende, 0% vindt hem onvoldoende of slecht. Ook over de afwisseling tussen lessen en excursies, de keuze van de excursieplaatsen en de praktische organisatie van de cursus ligt de tevredenheid zeer hoog. De tevredenheid over het handboek is algemeen goed. De tevredenheid over het educatief materiaal is ook nog goed, al wijzen de resultaten erop dat een nieuwe update van het materiaal zich mag aandienen. Dit is alweer de volgende uitdaging nadat de cursus Natuurgids volgend jaar volledig herwerkt zal zijn!

De cursus Natuur-In-Zicht is een basiscursus. 83% van de deelnemers vindt het niveau van de cursus goed. Hiermee zijn we heel tevreden. Mensen die deelnemen aan deze basiscursus hebben immers vaak heel verschillende achtergronden. Het is niet eenvoudig om een cursus te ontwikkelen op maat van iedereen. 5% van de deelnemers vindt de cursus iets te moeilijk, 2% vindt hem veel te moeilijk. 10% van de deelnemers beoordeelt de cursus dan weer als 'iets te gemakkelijk'. Niemand vindt hem 'veel te gemakkelijk'.

Beoordeling per les

We lieten de cursisten ook elke activiteit apart beoordelen. Dit leverde interessante informatie. Zowel binnenlessen als excursies worden door de meeste deelnemers goed gesmaakt. De excursies scoren daarbij ietsje hoger dan de binnenlessen,

maar het scheelt niet zoveel. De evaluatie toont ons wel dat het thema dieren (zowel de les als de excursie) lager scoort dan de overige lessen. Een verklaring hiervoor konden we in de evaluaties niet meteen vinden. Mogelijk liggen de verwachtingen rond het thema dieren hoger dan die rond andere thema's en leidt dat soms tot teleurstelling. Heb je als lezer een andere verklaring voor dit resultaat, laat ze ons dan gerust weten. Bij de volgende herwerking van de cursus Natuur-In-Zicht verdient het thema 'dieren' in ieder geval extra aandacht.

Beoordeling van de begeleiding

De cursus wordt begeleid door vrijwillige, vaste begeleiders. Deze personen zijn tijdens elke activiteit aanwezig en volgen het praktische verloop van de cursus op. Uit de resultaten van

de evaluatie blijkt dat de deelnemers zeer tevreden zijn over de begeleiding. De cursisten konden bolletjes aankruisen om te zeggen welke eigenschappen ze terugvonden bij de begeleiding van de cursus. 70% beoordeelt de begeleiding expliciet als 'deskundig' en 'motiverend'. 60% vindt de begeleiders 'duidelijk', 30% vindt hen 'zorgzaam'. Veel begeleiders hebben een groen hart, wellicht scoort 'objectiviteit' (18%) daarom wat minder hoog. De begeleiders werden door 4 van de 262 cursisten als 'betuttelend' ervaren, 2 personen vonden hen 'chaotisch'. Een pluim aan alle vaste begeleiders dus!

Hebben de cursisten na de cursus zin in meer?

Op het einde van de cursus Natuur-In-Zicht is 42% van de deelnemers van plan de vervolgcursus 'Natuurgids' te volgen. 38 % is het misschien van plan. Slechts 8% antwoordt expliciet dat ze de cursus natuurgids niet zullen volgen. 12% gaf geen antwoord op deze vraag. Deze resultaten bevestigen dat heel wat cursisten vanuit de cursus Natuur-In-Zicht doorstromen naar een cursus Natuurgids. Dit bewijst nogmaals de tevredenheid over onze basiscursus Natuur-In-Zicht en de werkzaamheid van ons cursus-traject Natuur-In-Zicht – Natuurgids – Vervolgmodules.

Het is interessant voor ons om te zien of onze cursussen ook een invloed hebben op het gedrag van mensen. 78% van de deelnemers geeft aan na de cursus nog meer interesse te hebben in natuur dan ze al hadden. 1 deelnemer op 262 geeft aan dat hij voorlopig genoeg van de natuur gezien heeft. Het motiverende effect van de cursus is dus duidelijk vast te stellen.

64% van de cursusdeelnemers was al lid van een natuurvereniging voordat ze aan de cursus deelnamen. Dit is relatief veel maar enigszins te verwachten aangezien de meeste cursussen in samenwerking met een natuurvereniging wor-

den georganiseerd. Maar daarnaast is er nog altijd 36% van de deelnemers voor wie de cursus wellicht een van de eerste stappen is in hun interesse voor natuur en milieu.

De sterke kanten van de cursus

Op het evaluatieformulier kunnen de cursisten expliciet de positieve punten en de verbeterpunten noteren die hun het meest zijn opgevallen. Alle antwoorden op deze vragen werden overgenomen en gecategoriseerd. In totaal werden 361 sterke kanten genoemd tegenover 104 verbeterpunten. Op zich is dit alweer een fijn resultaat.

Als sterkste kanten van de cursus Natuur-In-Zicht in 2007-2008 worden expliciet vermeld: de goede en/of gemotiveerde lesgevers (21%), de afwisseling tussen theorie en praktijk (18%) en de motiverende, verwondering wekkende en enthousiasmerende sfeer van de cursus (15%). Daarachter volgen 'de cursus geeft een goede basis' (14%), goede excursies (12%), goed handboek en/of lesmateriaal (12%), didactische complementen (10%), inhoudelijke complimenten (9%) en goede begeleiding (9%).

De verbeterpunten van de cursus

Bij de verbeterpunten merken we dat er geen punten heel sterk naar voor springen. Het belangrijkste aandachtspunt van de cursus anno 2007-2008 is volgens de deelnemers dat ze de cursus te kort vinden (8% van alle vermelde verbeterpunten gaat hierover). Op zich is dit voor ons een compliment omdat het betekent dat onze cursisten na de cursus zin hebben in méér. Wie de smaak te pakken heeft, kan bovendien aan de vervolgcursus Natuurgids deelnemen.

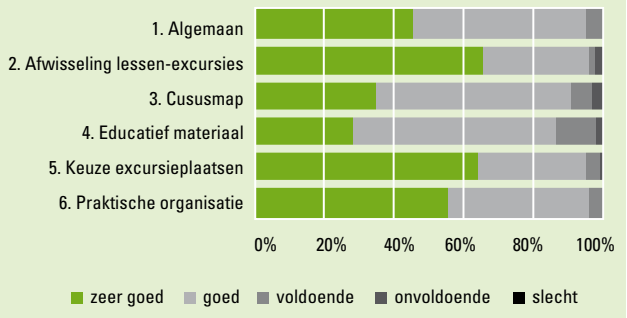
Een belangrijk verbeterpunt volgens 6% van de deelnemers is een betere afstemming tussen het cursusboek en de lessen. We weten dat dit punt bij som-

België - Belgique
PB
Antwerpen X
8/3630
P508830

Je kent ze allemaal wel, die opmerkingen over 'de zomers en winters van vroeger'. Dit jaar hebben we ze nog niet veel gehoord, want we hadden een winter én een zomer 'van vroeger'. Een echt strenge winter, die maakte dat mijn twee olijfboompjes doodvroren. Want een mens vergeet snel en de vorige winters kon je ze gewoon buiten laten staan... En dan een mooi voorjaar en een prachtige zomer. Met af en toe toch een noodzakelijke regendag. Die seizoenswisseling, dat blijf ik toch steeds het meest fascinerende aan onze natuur vinden. Bedenken dat je, op diezelfde plek waar je staat te zweten op een zomerdag, enkele maanden later kunt verstijven van de kou. Het is een gegeven dat niemand onberoerd laat, ook niet de meest doorwinterde stadsmus. En stadsmussen, moesten we die niet koesteren?

Paul Stryckers, directeur CVN

Evaluatie Natuur-In-Zicht

mige cursisten gevoelig ligt. Bij het opstellen van de power-points werd ernaar gestreefd deze zo duidelijk mogelijk te maken. Om die reden werd soms de structuur van het handboek verlaten. Het cursusboek sluit in redelijke mate aan bij de lessen, maar iedere lesgever geeft de les op zijn manier, en dat zorgt dan voor extra afwijkingen van de cursustekst. Dit blijft dus een aandachtspunt bij een nieuwe herwerking van het lesmateriaal.

De inhoudelijke opmerkingen (6%) zijn een allegaartje van aspecten; er springen geen belangrijke aandachtspunten uit. Een beperkt aantal deelnemers heeft nog andere verbeter suggesties, maar deze categorieën komen niet boven de 5% van het totaal aantal neergeschreven uitspraken.

Een aantal verbeterpunten dat in 2005 in de lijst stond, is nu verdwenen of is minder onder de aandacht gekomen. Bij de evaluaties in de periode 2007-2008 vermeldt geen enkele deelnemer meer dat er overlap is tussen de lessen. Het percentage deelnemers dat de cursus te gemakkelijk vond is ook gedaald en de theorielessen worden minder vaak als ‘saai of onvoldoende’ benoemd. Dit bewijst dat de inhoudelijke herwerking van de cursus in 2006 een positief resultaat heeft gehad.

Conclusie

De cursus Natuur-In-Zicht werd algemeen zeer goed geëvalueerd in de periode 2007-2008. De deelnemers zijn tevreden over de cursus. De herwerking van de cursus Natuur-In-Zicht in 2006 heeft een positief effect gehad op de beoordeling van de cursus. Vele deelnemers voelen zich door onze cursus Natuur-In-Zicht extra gemotiveerd in hun interesse voor de natuur!

Dank aan iedereen die meewerkte aan het organiseren van een cursus Natuur-In-Zicht en aan de enthousiaste cursisten die hem volgden!

Heb je als natuurwerkgroep interesse om samen met het CVN de cursus Natuur-In-Zicht bij jou in de buurt te organiseren? Geef ons dan gerust een seintje.

*Stella Van Hofstraeten
Medewerker ondersteuning
vrijwilligers*

NIEUWS UIT DE PROVINCIES

ONLINE OVERZICHT CVN-WANDELINGEN GOED BEVONDEN

Verschillende regionale natuurgidsengroepen brengen jaarlijks een wandelkalender uit. Vanaf 2009 zijn de wandelingen georganiseerd door enkele lokale natuurgidsengroepen ook terug te vinden op de landelijke website van het cvn: www.c-v-n.be. Deze wandelingen vallen goed in de smaak bij iedereen. Wil je ook gratis wandelen, begeleid met een degelijke gids? Hou de CVN-wandelkalenders in het oog!

ANTWERPEN

GIERZWALUWWANDELING IN ESSEN GELEID DOOR WIM DE BOCK

Op vrijdagavond 3 juli verzamelt zich een twintigtal mensen aan de kerk van Essen-Centrum. Er wordt verdacht veel omhoog gekeken. Wat is er daar te zien? Wim toont ons een handgemaakte nestkast voor gierzwaluwen en wijst dan omhoog naar de toren van de kerk. Aan de basis van het bovenstuk van de toren zijn nestkasten geplaatst, 32 in totaal, aangepast aan de brede vleugels van de gierzwaluwen. We leren dat de vorm van de opening niet van belang is maar wel de vertrouwdeheid van de nestplaats. Na het plaatsen van nestkasten kan het jaren duren vooraleer ze bewoond worden, sommige blijven helemaal onbewoond. Dit is een beetje het drama van de gierzwaluwen. Bij het verdwijnen van vertrouwde nestplaatsen door afbraak of renovatie, is het plaatsen van nestkasten geen garantie voor bewoning. Wim neemt ons mee door zijn dorp en wijst ons op vele, zeer vele, bewoonde en onbewoonde nesten. We zien nijvere ouderparen in en uit de nesten vliegen met hun bek vol insecten. We horen het luide roepen van de niet-broeders die in grote groepen boven onze hoofden scheren. ‘Sriee, Sriee’, ‘kijk eens omhoog!’, roepen de jonge gierzwaluwen. Dit is de jeugd, dit zijn de jongere gierzwaluwen die nog niet broeden. Ze amuseren zich en ons met hun capriolen in de lucht. René, een ervaren deelnemer, vertelt ons dat deze niet-broeders wel al aan nestinspectie doen. Ze verkennen de plaats waar ze gedurende de volgende broedtijd willen verblijven. We ge-

nieten met volle teugen. Dit is ‘het’ zomergevoel... Na een leerrijke tocht brengt Wim ons naar zijn eigen huis. Acht grote nestkasten versieren de gevel. Hier kan je niet naast kijken, hier woont een kenner. In één van de kasten is een camera geplaatst en via een scherm in de garage kunnen we de twee jongen bewonderen. Wim vertelt ons ook over de gierzwaluwvlieg, een parasiet die op de jonge gierzwaluwen leeft. De besmetting gebeurt door de oudervogels of door de niet-broeders die een kijkje in het nest komen nemen. Terwijl we staan te kijken bemerkt er iemand buiten een boomvalk. We horen dat boomvalken gierzwaluwen aanvallen en eten maar dat ze dit alleen kunnen als ze van hoog boven kunnen aanvliegen. We zien even later een zwerm gierzwaluwen met een boomvalk in hun midden boven onze hoofden vliegen. Formidabel wat men allemaal kan zien op een zwoele zomeravond in Essen! Bedankt, Wim!

*Bea Verreet
Juli 2009*

OOST-VLAANDEREN

NATUURGIDSENDAG OOST-VLAANDEREN 2009

In Oost-Vlaanderen wordt de cursusmedewerkersdag een heuse natuurgidsendag. Voor het eerst in Oost-Vlaanderen is er een speciale terugkomdag op maat van de Oost-Vlaamse natuurgidsen. De voormiddag kent een zeer aparte aanpak. Mong Rosseel en Filip De Fleurquin van De vieze gasten brengen hun sessie ‘De Volle

pot’ over ‘Ge zijt van ‘t milieu of ge zijt niet van ‘t milieu’. We gaan niet ten onder aan een moordend cynisme maar op hun eigen sardonische manier groeien we met de seizoenen mee naar een warme en hoopvolle oproep. Deze voorstelling is gemaakt voor scholen in het raam van MOS (Milieu Op School) en zou door elke natuurgids gevolgd moeten kunnen worden. ‘s Middags is er een biologisch broodjesmaal. In de namiddag zijn we te gast in het vernieuwde Stropersbos. Door middel van grootschalige natuurinrichting wordt dit grootste Wase bos op een zeer korte tijd van een natuurarm naar een natuurrijk bos omgevormd. Volgens uw eigen interesse kunnen er meerdere onderwerpen gevolgd worden. Als afsluiter volt nog een receptie.

11 november van 9 tot 16 uur te Stekene. Inschrijven en meer info bij pieter.blonde@c-v-n.be, 055/33.54.49 of 0488/36.22.79.

BOSWEEKEND 23-24 OKTOBER 2009 RONSE

De VBV (Vereniging voor Bos in Vlaanderen) organiseert een toffe reünie voor oudgedienden in de bossector. Dit jaar staat ze voor het eerst ook open voor natuurgidsen met een hart voor bos. We nodigen je uit in een prachtig plekje in de Vlaamse Ardennen: het Muziekbos van Ronse. Logement vinden we in jeugdherberg de Fiertel, een locatie met indrukwekkende vergezichten op glooiende hellingen. Samen met andere enthousiaste bosliefhebbers zullen we het Muziekbos en

BOEK-BESPREKINGEN

DENDROLOGIE VAN DE LAGE LANDEN

Natuurgidsen die in parken actief zijn, worden geconfronteerd met een heel assortiment uitheemse planten, met name houtgewassen. Om die op naam te brengen, zijn de gewone flora's niet geschikt. Vroeger kon je ook met de Heimans & Thijsse enigszins terecht, want tot en met de tweeëntwintigste druk stonden er flink wat uitheemse houtgewassen (en kruidachtige planten) in. Die waren destijds toegevoegd door prof. Jacob Heimans, zoon van Eli, als reactie op de verarming van de wilde flora... Met de drieëntwintigste druk (uit 1995) verdwenen de uitheemse gewassen ook uit deze flora. Maar al heel lang bestaat een heel degelijk alternatief, nl. ‘de Boom’. Het gebeurt wel vaker met Nederlandse auteurs, *nomen est omen*, want Dr. B.K. Boom was de oorspronkelijke auteur van een standaardwerk over dendrologie dat tussen 1933 en 2000 dertien drukken kende. (Zo bestond er destijds ook een

Handboek voor de populieren-teelt door G. Houtzagers...) En zopas verscheen de veertiende druk, niet meer bij uitgeverij Veenman maar bij de KNNV-uitgeverij. Dr. Boom is er uiteraard niet meer bij. De huidige redactie bestaat uit 4 namen, onder wie één medewerker van onze eigen Nationale Plantentuin. Het boek richt zich nl. uitdrukkelijk ook op Vlaanderen al is het mij niet duidelijk wat ik me daarbij moet voorstellen, behalve dat de titel nu veranderd is van Nederlandse Dendrologie in Dendrologie van de Lage Landen. Hoewel de dertiende druk (uit 2000) al sterk afweek van de voorgaande, is ook de veertiende druk ‘geheel herzien’. De uitgave volgt de wetenschappelijke indeling van de flora die steunt op de nieuwste genetische inzichten, zoals de laatste druk van de Heukels. Maar aangezien de inhoud alfabetisch gerangschikt is per genus, heb je daar als gebruiker weinig ‘last’ van. Na enkele inleidende hoofdstukjes over termen en afkortingen, het determineren en de naamgeving van gekweekte planten volgen niet minder dan 5 determinatietabellen. De eerste is gebaseerd op de vegetatieve zomerkenmerken, de tweede op de bloeikenmerken – zoals een normale flora, maar slechts tot op het niveau van de families van de bedektzadigen – en de derde op de winterkenmerken. Met de ‘Boom’ kun je dus op elk moment van het jaar aan de slag! De vierde determinatietabel betreft de families van de naaktzadigen en de vijfde is een overzicht van alle plantenfamilies (alfabetisch) met sleutels naar de genera. Het is dus even uitkijken in het begin naar hoe de verschillende

sleutels zich onderling verhouden maar dat went heel snel. Het centrale deel van het boek bestaat uit een overzicht van alle genera – het boek hanteert de term geslachten – met determinatiesleutels naar de soorten, eerst van de naaktzadigen en dan van de bedektzadigen. Waar van toepassing wordt de soortbeschrijving gevolgd door een beschrijving van de meest voorkomende cultivars. De tekeningen zijn over het algemeen erg duidelijk – er werden niet minder dan 550 nieuwe aangemaakt voor deze druk, op een totaal van 2100 – maar verwacht geen overdadig geïllustreerd boek; het telt nu al bijna 550 pagina's... Want laat het duidelijk zijn, het boek richt zich tot het middelbaar en hoger agrarisch onderwijs, tot de groenzorgspecialist en tot de gedreven liefhebber. Tot die laatste kunnen zeker de hoger vernoemde natuurgidsen gerekend worden die in parken actief zijn. Parken vormen door hun ligging en ook door hun multifunctionaliteit prima plekken voor natuur- en milieueducatie en educatie voor duurzame ontwikkeling. En deze nieuwe uitgave kan daar een waardevol hulpmiddel bij zijn.

P.S

De Koning, J. e.a. (2009) Dendrologie van de Lage Landen, Geïllustreerde handleiding bij het bepalen van de in Nederland en België voorkomende soorten, variëteiten en cultivars van gekweekte houtige gewassen, uitg. KNNV Uitgeverij, Zeist, 548 p., genaaid gebonden, met 2100 zwart-wit lijntekeningen, ISBN 978 90 5011 296 3, prijs: € 49,95..

Zou het echt zo plezierig zijn in Knokke-Heist als ze daar zelf beweren? Als je de groep cursisten natuurgids bekijkt, zou je denken dat het waar is...

zijn ruime omgeving verkennen: beheerwerken, diverse excursies in het bos, een kennismaking met bosnatuurfotografie, tot een bezoek aan de Noordboom, een bedrijf gespecialiseerd in o.a. duurzaam en energiezuinig bouwen en verbouwen met houtskeletbouw (fsc-gelabeld!),... voor elk wat wils dus.	VERVOLGMODULES De lopende vervolgm modules worden warm onthaald. Hieronder zie je een nachtvlindervangst in Het Leen tijdens de Bosnatuurgidsencursus. Sommige soorten nachtvlinders vliegen maar enkele dagen tot weken. Als de bomen en struiken op het verkeerde ogenblik bloeien omdat hun genetisch materiaal uit b.v. Oost-Europa komt i.p.v. hier, dan hebben de rupsen van deze nachtvlinders niets te eten. Onze nachtvlinders hebben dus bomen en struiken nodig uit onze streken. Ze hebben dus zaden met pit. Omdat deze 'autochtone' zaden zo belangrijk zijn, vormen ze meteen het thema van de Week van het Bos. Tijdens de cursus Bourgoyen-natuurgids wordt volop geëxperimenteerd met diverse methodieken. Om toch maar niet het noorden kwijt te geraaken halen ze er ook een kompas bij.	WEST-VLAANDEREN 11 NOVEMBER: WEST-VLAAMSE NATUURGIDSENDAG IN VBC DE OTTER IN WOUMEN (DIKSMUIDE) Noteer 11 november nu al in jullie agenda! De West-Vlaamse natuurgidsendag belooft weer een interessante en amusante dag te worden. Tal van workshops staan op het programma, binnen en buiten! De natuurgidsendag is ook een moment om andere natuurgidsen te ontmoeten of voor een blij weerzien na één of andere cursus. Kijk tegen eind september uit naar onze website www.c-v-n.be en naar je e-mailbox voor het volledige programma. Of bezorg me je naam en adres, dan krijg je het programma per post toegestuurd. Tot dan!	WORKSHOP WINTER-PROEVERTJES Hilde Goossens neemt je op zaterdag 5 december (9u-12u) mee in De Doornpanne voor een winterproevertjeswandeling! Winter = soep, wortels, warme en zoete hapjes, besen, Inschrijven bij Ann D'heenede, kostprijs 8 euro, afspraakplaats: BC De Doornpanne.
--	---	---	--

Kom en proef van het bos! Wanneer? vrijdag 23 oktober vanaf 19u tot zaterdag 24 oktober 16u30. Waar? Ronse (Jeugdherberg De Fiertel, Ruddersveld 7) Prijs? €10 (sessies, overnachting, avondmaal en lunch inbegrepen) Zin d'erin? Meer info: pieter.blonde@c-v-n.be of 055/33.54.48. Inschrijvingen bij Kathleen.Delooze@vbw.be of 09/264.90.55.

De gidsen bestuderen de nachtvlinders op het laken en speuren naar de vleermuizen die ze opeten (foto Pieter Blondé CVN).

Kompas hanteren tijdens de cursus Bourgoyen-natuurgids (Foto Pieter Blondé CVN)

VAN HET SECRETARIAAT

COMMUNICATIE- EN MARKETINGPLAN VOOR CVN

Eind 2006 besliste de raad van bestuur om uitvoering te geven aan de strategische actie 'marketing' die is opgenomen in het Beleidsplan 2006-2010 van CVN. Aanvankelijk werd dit doorkruist door de fusiebesprekingen die gevoerd werden met Natuurpunt Educatie. Toen duidelijk werd dat weinig schot kwam in de zaak, werd contact opgenomen met het marketing adviesbureau Link Inc uit Antwerpen. Opdracht was om na te gaan hoe CVN zich beter kan positioneren binnen het vormingslandschap, hetzij om de nieuwe fusie-instelling te versterken, hetzij om de complementariteit tussen CVN en Natuurpunt Educatie als onafhankelijke vormingsinstellingen te vergroten. Die complementariteit komt niet alleen beide instellingen, maar ook hun doelgroepen ten goede.

Dit voorjaar werd het communicatie- en marketingplan voor CVN gepresenteerd. Het speelt volledig in op de tweede optie, aangezien begin dit jaar tot het beëindigen van de fusiebesprekingen werd besloten.

Het plan doet vooreerst enkele beleidsaanbevelingen. Voorgesteld wordt om de missie te actualiseren en meer te richten op educatie voor duurzame ontwikkeling. Ook moeten naast de inhoudelijke ook de didactische en methodische sterkten van de organisatie beter in de verf worden gezet. CVN is een vormingsinstelling die zich uitdrukkelijk richt tot de ganse natuurbehouds- en milieubeweging. Link Inc pleit er voor om het productbeleid te actualiseren. Nu zet CVN zwaar in op het cursustraject natuurgids. Dit is evenwel een benadering die vertrekt vanuit de aanbodzijde. De 'klanten' van CVN voelen zich op andere manieren aangesproken. Om hier op in te spelen, moet een basisaanbod naar de natuurbehouds- en milieubeweging en de sociaal-culturele organisaties ontwikkeld worden. Gedacht kan worden aan allerlei korte cursussen over zeer uiteenlopende thema's maar ook aan een cursus Natuur-in-zicht. Naast dit basisaanbod voor het brede publiek moet een basisaanbod inzake vorming voor vrijwillige en professionele lesgevers van de natuurbehouds- en milieubeweging geplaatst worden. De natuur-

gids cursus valt hieronder, maar ook de opleidingen die CVN geeft aan lesgevers van andere organisaties binnen het raam van het Netwerk Bewust Verbruiken. Een derde luik is een exclusief expertaanbod voor de gecertificeerde CVN-lesgevers. Dit betekent dat CVN tot certificering van zijn lesgevers dient over te gaan. M.a.w. niet om het even wie wordt in staat geacht lesgever voor CVN te kunnen zijn. Het vierde luik betreft de *empowerment* van de natuurbehouds- en milieubeweging. Hiermee worden activiteiten bedoeld die de voormelde beweging organisatorisch versterken. CVN organiseert momenteel binnen Tandem activiteiten voor leden van milieuraad en van lokale (afdelingen van) natuurbehouds- en milieuverenigingen. Een aanbeveling die meteen discussiestof leverde, gaat over de structuur van het CVN als organisatie. CVN is historisch uitgegroeid tot een heel gedecentraliseerde organisatie. Daardoor is het voor de buitenwacht niet steeds duidelijk wat CVN is en waar CVN voor staat. Link Inc beveelt aan om meer gewicht toe te kennen aan het landelijk secretariaat en de relatie met de lokale CVN-werkgroepen te herdefiniëren.

In het strategisch communicatieplan wordt aangegeven wat de globale uitdagingen zijn voor het communicatiebeleid van de organisatie. Het sluit aan bij het beleidsplan maar loopt in feite ook vooruit op het volgende (CVN moet in 2010 een nieuw beleidsplan indienen). De strategiebepaling heeft aandacht voor de profilering van CVN en zijn aanbod en somt een hele reeks doelgroepgerichte communicatiedoelstellingen op.

Tenslotte worden in het operationeel communicatieplan de acties beschreven die invulling geven aan de strategische communicatiedoelstellingen. CVN wordt uitgenodigd om zich te beraden over een nieuwe huisstijl. De discussie zal worden gevoerd over de wenselijkheid om een nieuwe naam te kiezen, wat dan meteen ook een nieuwe logo meebrengt. Een aantal verbetervoorstellen voor de huidige communicatie werd gedaan. De website moet meer doelgroepgericht uitgebouwd worden. De CVN-krant moet toegespitst worden op wie het basisaanbod inzake vorming voor lesgevers van de natuurbehouds- en milieubeweging heeft gevolgd alsook op de eigen CVN-lesgevers. Het abonnement moet beperkt worden in de tijd. De medewerkersdagen moeten uit-

groeien tot een groot <i>event</i> met nieuws waarde. Ook voor de vormingsbrochure en de folders werden aanbevelingen gedaan. Tenslotte worden nieuwe accenten in het communicatiebeleid bepleit. Dit impliceert het ontwikkelen van een prospectiebeleid naar sociaal-culturele verenigingen en natuur- en milieuorganisaties, het onderhouden van klantenrelaties (door de provinciale medewerkers), het ontwikkelen van kant-en-klare communicatiesjablonen en een persbeleid (persbestand; jaarkalender; woordvoerder).	CVN GEVISITEERD Door de laatste wijziging aan het subsidiedecreet is voorzien dat elke vormingsinstelling voor het einde van de lopende beleidsperiode het bezoek krijgt van een ‘visitatiecommissie’, bestaande uit vertegenwoordigers van de administratie en een extern deskundige. Voor CVN vond dat bezoek plaats op 19 mei l.l. Het verslag dat we nadien van de administratie mochten ontvangen, leest alvast erg positief. CVN wordt omschreven als ‘Een organisatie met zeer grote professionaliteit, grote zaakkennis en zich zeer goed bewust van datgene waar zij mee bezig is. De werking van de organisatie laat een algemene positieve indruk.’ Het verslag erkent dat de omschakeling naar educatie voor duurzame ontwikkeling veel vergt van de organisatie, met name in het bijscholen van de vele vrijwilligers. Aandachtspunten zijn voor de commissie een betere afstemming met andere actoren en een duidelijke taakverdeling met Natuurpunt Edu-	catie, meer inzetten op klantenbinding, een verhoogde aandacht voor de kwaliteitsbewaking van de competentiebewijzen en de gerichtheid op diversiteit en interculturaliteit alsook op de vervrouwelijking van de bestuursorganen. Het is nu te hopen dat de nieuwe minister dit advies omzet in een even gunstige beslissing inzake het toewijzen van vormingsuren voor de volgende beleidsperiode. Dit moet normaal gezien voor het einde van dit jaar gebeuren. <i>Paul Stryckers</i>	PERSONEELS-NIEUWS Laïla Bouziane beëindigde eind juli haar éénjarig contract op het landelijk secretariaat, in het raam van deeltijds onderwijs. We behouden de beste herinneringen aan onze samenwerking en wensen haar veel succes toe met haar verdere loopbaan. <i>P.S.</i>
---	--	--	---

KORT GENOTEERD	wedstrijdvragen. Voor de wandelzoektocht moet je 20 vragen en 8 fotovragen beantwoorden. Voor de M-wedstrijd mag je je creatief uitleven met de letter M. Voor de kids ligt een leuke Juniorwedstrijd klaar. <i>Vanaf 20 september 2009 kun je wandelboekjes of kidsformulieren gratis afhalen bij: Toerisme Leuven In&Uit Leuven, (rechtervleugel stadhuis), Naamsestraat 1, Leuven, Alle dagen open 10-17u. Shop van het museum M, Leopold Vanderkelenstraat 28, Leuven, Open 10-18u - gesloten op maandag. ARGUS, het milieupunt van KBC en Cera, Eiermarkt 8, 2000 Antwerpen, tel.03/202.90.70, info@argusmilieu.be, Open tijdens de kantooruren (werkdagen 9-16u30). Meer info: www.argusmilieu.be .</i> VADEMECUM DRAAGVLAK-VERBREIDING De Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) heeft een nieuwe publicatie: het Vademecum Draagvlakverbreding voor Bosuitbreiding en Natuurontwikkeling. Draagvlak is een woord dat de laatste jaren heel vaak wordt gebruikt, maar waaraan ook heel uiteenlopende interpretaties worden gegeven. De definitie varieert van ‘anonieme, passieve steun’ voor een bepaald project, tot
------------------------------	---

het ‘actief engagement’ dat een bepaalde groep ervoor neemt. Met deze nieuwe handleiding verduidelijkt VBV wat draagvlak voor natuur en bos precies is en kan zijn, waarom het zo verdraaid belangrijk is, en welke do’s en don’ts er zijn om werk te maken van draagvlak. Als draagvlakverbreding een werkwoord is, dan is dit vademecum jouw gereedschapskist. <i>De digitale versie van dit boek vind je op www.vbv.be/publicaties, maar wie een papieren versie wil, kan die tegen verzendingskost bekomen. Neem hiervoor contact op met info@vbv.be of via 09/264.90.55.</i>	PROFESSIELE NME-OPLEIDING IN WALLONIË Vanaf oktober dit jaar biedt het <i>Institut d’Ecopédagogie</i> de mogelijkheid aan om een brevet Milieupedagogie te halen waarmee wordt aangetoond dat vaardigheden op hoog niveau op het gebied van natuur en milieueducatie zijn verworven. Dit initiatief, dat aansluit bij een dynamiek van netwerkvorming, wordt ondersteund door de Waalse Overheid. Vandaag zijn in Franstalig België meer dan 500 NME-medewerkers tewerkgesteld (waarvan 75% voor onbeperkte
--	--

ABONNEMENT CVN-KRANT Een abonnement op de CVN-krant is in principe gratis. U moet u altijd aanmelden als abonnee, via mail, telefoon, fax of brief. We nodigen u wel uit om een vrijwillige bijdrage te betalen. Dit helpt ons niet alleen het tijdschrift maar ook de kosten te drukken. We zijn zo vrij om tweemaal per jaar een overschrijvingsformulier mee te sturen: in het eerste (maart) en derde (september) nummer. Dit gebeurt automatisch naar alle abonnees. Een formulier in september betekent niet dat u –mocht u dit wensen– nog niet zou betaald hebben... <i>Opgelet: betalen geldt niet als aanmelding voor een abonnement. Gelieve dit steeds te doen op de manier zoals hierboven aangegeven!</i>

INFO	CVN-LANDELIJK SECRETARIAAT: Appelmansstraat 12 bus 6, 2018 Antwerpen 03/226.02.91, fax 03/233.59.97, info@c-v-n.be www.c-v-n.be Stafmedewerkers: Paul Stryckers, directie, redactie CVN-krant paul.stryckers@c-v-n.be Ilse Snoeck, administratie ilse.snoeck@c-v-n.be Stella Van Hofstraeten, ondersteuning vrijwilligers stella@c-v-n.be Ellen Vandenplas, IKZ, lokaal duurzaam beleid en EDO ellen.vandenplas@c-v-n.be
CVN IN DE PROVINCIES: ANTWERPEN Educatief medewerker: Bea Verreet Appelmansstraat 12 bus 6, 2018 Antwerpen 03/226.02.91 bea.verreet@c-v-n.be LIMBURG Educatief medewerker: Petra Haesen CVN-Werkgroep Limburgse Natuurgidsen Het Groene Huis, Domein Bokrijk, 3600 Genk 011/26.54.82 cvn.limburg@telenet.be	OOST-VLAANDEREN Educatief medewerker: Pieter Blondé Geen provinciaal secretariaat 055/33.54.49 pieter.blonde@c-v-n.be VLAAMS-BRABANT Educatief medewerker: Christy Vanfraechem Villa Coremans, Gelrodeweg 2, 3200 Aarschot 016/35.30.96 christy.vanfraechem@c-v-n.be
WEST-VLAANDEREN Educatief medewerker: Ann D’heedene Beenhouwerstraat 7, 8000 Brugge 050/82.57.26 ann.dheedene@c-v-n.be	Opleidingstraject : - <i>basistraject (12 dagen)</i> - <i>stage (5 dagen)</i> - <i>tussentijdse evaluatie (halve dag)</i> - <i>traject naar keuze met vier modules (16 dagen elk)</i> - <i>stage (20 dagen)</i> - <i>evaluatiedagen</i> <i>Totaal : 32 dagen + 25 stagedagen. Meer info op www.ecopedagogie.be .</i>